

EBEVEYN TUTUMLARI

ŞEHİT KOMANDO ER FATİH ÖZCAN İLKOKULU REHBERLİK SERVİSİ

VELİ BÜLTENİ

Sayın veli, havalar soğudu, ara tatile giriyoruz. Çocukların dinlenebileceği, oyuna, eğlenceye, aileyle birlikte olmaya, doğada veya sokakta yeni şeyler keşfetmeye, kendiyile kalmaya daha fazla zaman ayırabileceği bir Kasım tatili fırsatı var önümüzde. Çocuklarla ilişkinize dönüp baktığınız, varsa yapılması gereken adımları attığınız bir ara dönem olur umarız. Bu son bültenimiz, veli seminerinde bahsettiklerimizin özeti şeklindedir.

Tüm anne babalar, çocuklarına iyi geleceğine inandıkları davranışları sergilerler. Ancak niyetler, istenilen sonucu bazen doğurmaz. Çocuğunuzun yetişkinliğinde nasıl bir hayatı olmasını istiyorsunuz, hangi değerlere sahip olsunlar, etrafında hangi insanlar olsun? Çocuğa yönelik ebeveyn tutumunuz, ilerisi için hayal ettiğiniz şeylere ulaşmanıza yardımcı olacak mı sizce? Yarının temelleri bugünden atılıyor, en azından ailenin çocuk üzerindeki etkisi var diyebiliriz, bu nedenle ebeveyn tutumunuzu gözden geçirmek, gerekirse değişikliklere gitmek ilerisi için pozitif sonuçlar doğurabilir.

Ebeveyn tutumu, çocuk ile ebeveyni arasındaki ilişkinin genel çerçevesini yansıtır. Güç ilişkisi nasıl, kararlar nasıl alınıyor, problemler hangi tarzda çözülüyor, çocuğumuzu nasıl bir varlık olarak algılıyoruz? Bu sorular tutumlara dair bilgi verir.

EBEVEYN TUTUMLARI NELERDİR?

- 1. BASKICI TUTUM:** Güç ilişkisinde belirleyici olan ebeveyndir, çocuğun yaşamı üzerinde ebeveynin aşırı kontrolü vardır. İlişkiden ziyade kurallar daha önemlidir. Çocuktan itaat etmesi, sözü yerine getirmesi beklenir. Genelde ceza, tehdit, bağırma ile davranış değişikliği yaratılmaya çalışılır. Bu tutumla büyüyen çocukların özgüveni zedelenir, kaygılı olabilirler, yalana başvurmak zorunda kalırlar, yeniliğe açık olmazlar.
- 2. İLGİSİZ TUTUM:** Ebeveynlerin çocuğun ihtiyaçlarına ilgisiz kalmasıdır. Yetersiz iletişim, çocuk ile ebeveyn arasında kopukluk vardır. Bu ortamda yetişen çocuklar kendi varlıklarını göstermek adına sorun yaratabilirler, kendi başının çaresine bakma inancıyla destek almaktan kaçınabilir, ileride ihtiyaçlarını karşılamayan partnerler seçebilirler.
- 3. AŞIRI KORUYUCU TUTUM:** Ebeveynler, çocukların risk almasına izin vermezler, tüm problemlerinde onların adına sorunu çözmeye çalışırlar, sorumluluk alma imkanı sağlamazlar. Çocuğun başına bir şey gelmesin diye tüm çevresel etmenlerin devre dışı bırakılma hedefi vardır. Hata yapma imkanı elinden alınan çocuklar, duygusal ve sosyal olarak büyüyemezler. İleride, başkasına bağımlı, karar alamayan, problem çıkınca kurtarıcı bekleyen yetişkinlere dönüşebilirler.
- 4. AŞIRI HOŞGÖRÜLÜ TUTUM:** Çocukların gerçekçi limit ve sınırlara ihtiyacı vardır, Bu ebeveyn tutumunda hiç sınır konulmaz, hayır denmez. Çocuğun dış dünya ile kendi istekleri arasında denge bulma becerisi gelişmez. Kuralları tanımayan, sosyal olarak uyumsuz, empati becerisi gelişmeyen, ilgiyi talep eden, hemen sonuca ulaşmak isteyen yetişkinlere dönüşme riskleri fazladır.
- 5. TUTARSIZ TUTUM:** Anne ile babanın zıt iki tutumu benimsemesi, birinin evet dediğine diğersinin izin vermesi, birinin ilgisiz tutumu benimserken diğersinin otoriter davranması durumudur. Kararsız, değişken, diğer insanlara güvenmekte zorluk çeken bireyler olabilirler.
- 6. MÜKEMMELİYETÇİ TUTUM:** Çocuğa yönelik ilgi vardır fakat performans odaklıdır, duygusal ihtiyaçlar geri plandadır, önemli olan hedeflere ulaşip ulaşmamasıdır. Çocuk ne yaparsa yapsın eksik kalan taraf öne çıkarılır, hata kabullenilmez, karşılaştırma yaygın görülür. Beceriksizlik, değersizlik görülür, hayalkırıklığı, ne yaparsa yapsın hayatta istediğini elde edemeyeceğine dair inanç geliştirebilirler.
- 7. YETKİN, DEMOKRATİK TUTUM:** Hoşgörü, sıcaklık, koşulsuz sevgi vardır. Çocuğun kapasitesine güven duyulur, çocuğa saygı gösterilir, karar alma becerileri desteklenir, sorumluluk almaları istenir, anne baba ile çocuk arasında güç dengesi vardır. Çocuğun duyguları duyulur, anlaşılır, dinlenir. Ebeveyn kararları tutarlıdır, dengesiz değildir. Çocuğun kendini ifade etmesine izin verilir. Çocuğun girişimleri engellenmez. Yaş aralığına göre kararları, özerk davranmaları cesaretlendirilir. Bu tutumla büyüyen çocuklar, sosyal duygusal olarak yeterli, temel güven duygusunu almış, kendine yeter, bağımsız ama işbirliğine açık özellikler gösterirler.

Siz kendinizi hangi tutum veya tutumlara yakın gördünüz? Bu sorunun cevabına göre tekrar bir değerlendirme yapmanıza vesile olması dileğiyle.